

בהלכות שבת, קבלתם בשיטת בעלי התוספות יותר נכונה ויותר ברורה מכל הפלפולים של בעל נודע ביהודה. וכן מביא שם בבא קמא. בעל נימוקי יוסף, שהרא"ש ורבינו אהרן הלוי סוברים, שאיסור סחורה בדברים טמאים, וכן לגדל דברים טמאים כדי להרויח, כל זה איסור תורה. וכן פוסק התשב"ץ בחלק ג' סי' רצ"ב רצ"ג, שאיסור סחורה בדברים טמאים הוא מן התורה. ואין שום ספק בדבר שהרא"ש ורבינו אהרן הלוי ובעל נימוקי יוסף והתשב"ץ, שהם פוסקים ראשונים, ואין צריך לומר הר"י מלכי צדק. וראיתי למאסף לכל המחנות מהגאב"ד דלכוב בעל מאמר מרדכי, שבסימן פ"ו מביא שזוהי מחלוקת גדולה בין הראשונים והקדמונים, ומאן ספין ומאן רקיע להכריע ביניהם. ודבריו נכונים, שזוהי מחלוקת גדולה בין הראשונים והקדמונים וגדולי האחרונים, ומי ירים את ראשו ומי ימלא את ידו, ומאן ספין ומאן רקיע להכריע ביניהם, עד כי יבוא שילה. ומפני שראיתי שרבינו דוד אופנהיים ועוד גדולי האחרונים, דנו אם איסור סחורה בדברים טמאים הוא איסור הנאה או איסור אכילה. ורציתי לעורר ולהדגיש שאין כאן ספק כלל וכלל, שאיסור סחורה בדברים טמאים, ואפילו בחזיר, זה איסור אכילה ולא איסור הנאה, ואין בדבר זה ספק כלל. ומה שלמדנו בירושלמי פרק שביעי דשביעית, והר"ש והרע"ב מביאים את הירושלמי, כתוב טמאים הם, מה תלמוד לומר וטמאים יהיו לכם, אלא אחד איסור אכילה ואחד איסור הנאה. כבר פירש הרשב"א בתשובות המיוחסות סימן קע"ג, ובתשובות הרשב"א חלק א' סימן ש"א, תפ"ט, ובחלק ג' סימן רכ"ג, שכוונת הירושלמי איסור הנאה דרך סחורה, אבל מותר הנאות אחרות. ואדונינו הגר"א מוחק את המילים איסור הנאה לגמרי, והוא גורס רק איסור סחורה. וזה ברור ואין צריך לפנים, שבאיסורי הנאה אין היתר של נזדמן, או תופס בחובו שמפסיד כספו. לפיכך ההלכה שביין נסך ובשאר איסורי הנאה, אסור לגבות חובו. אפילו בזמן שמפסיד. ואילו בחזירים אפילו אחרי הארור, כן מותר לגבות את חובו. ואם תראה אחד מהאחרונים שכתב להכריע שאיסור סחורה בדברים טמאים, ואפילו בחזירים הוא איסור הנאה, תדע שזוהי שגיאה גסה, וישתקע הדבר ולא יאמר. ומענין לענין באותו ענין. ראיתי לדיד אבותי הקדושים רבינו יעקב מרדכי ליפשיץ (שגם בנו הקצין והרוזן כבריסק דליטא לפני מלחמת העולם הראשונה היה מהידידים הקרובים ביותר של אאזמו"ר הגאון החסיד קדוש ישראל מרן ורבן שמחה זעליג זצוק"ל הי"ד, ה"ה הרה"ג מוהר"ר יעקב זלמן ליפשיץ ז"ל, מראשי הגזברים והאמרכלים בעירי עיר התורה והאורה בריסק דליטא) שבספרו ברית יעקב הקשה מה שלמדנו בפרק קמא בבא קמא בדף י' ע"ב, אמר ליה רב כהנה לרבא אלא טעמא דכתב רחמנא והמת יהיה לו, הא לאו הכי הוה אמינא נבילה דמזיק היא. השתא אי אית ליה לדידיה כמה טרפות יהיה ליה וכו'. והקשה רבינו ברוך מרדכי אב"ד דנאווארדק ושדליץ, אם איתא שאיסור סחורה בטרפות הוא איסור דאורייתא, איך מותר לו לשלם בטרפות. ותירץ כמה תירוצים, ואחד מהם שמשלם חובות בזמן שמפסיד, הלא זה למדנו שמותר. ובאמת יש להרהר על התירוצים, שגם אחרונים אחרים ובעל מאמר מרדכי הנ"ל גם כן מדבר על זה. בשלמא בבהמה שהשור הזיק אותה. זהו דומה לנזדמן. הלא הבהמה היתה בריאה והשור המית את הבהמה. ואם הבהמה של המזיק הוא יכול לשלם בנבלה או בטריפה כי הוא מפסיד. אבל לשון הגמרא, אי אית ליה לדידיה כמה טרפות יהיב ליה קצת קשה. ואפשר שמדברים בטריפות העומדות למות ולהתקלקל, וגם זה מותר, וצ"ע.

סיום וקצור הדברים. ישנה שיטה גדולה של ראשונים קדמונים ואחרונים, שהם סוברים איסור סחורה בדברים האסורים לאכול מן התורה, הוא איסור דאורייתא. ובראשם פירוש